

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmintlen levelek csak ismeret kezeiből fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűt s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint, minden centimeter után 3 kr. számtatitok.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

Iparkiállítás Szegeden.

Ma már igaz, legalább a multból vett példák nekünk azt bizonyítják, hogy valamely nemzet kebelében uralkodó közszellemmel a közgazdaság állapota szoros összefüggésben van; s a közgazdasági fejlődés rendjében hanyatlás vagy emelkedés mutatkozott, aszerint, amint a nemzet tagjainál a takarékosági, művelődési szellem, avagy a tespedést elő idéző közönyösség honosodott meg. És ezen közszellem a közgazdaság folyamára nagyobb befolyást gyakorolt, mint a kormány által kiadott rendeletek, vámrendszerek, czehek. Azon időkénti emelkedés vagy süllyedés, mely a társadalom szellemi életében mutatkozott, szoros összefüggésben volt a nemzet gazdasági életének működésével.

Minden kornak megvolt a maga sajátosság jellege. A középkort a feudál, hűbér-szellemű intézkedések lelkesítették, s a merev castrendszerből folyó okoskodás, a rendi intézmények, s ferde rendszereiben nyilvánult. S amint a közszellem változott, a társadalmi intézmények is változtak. Így köszöntött be lassanként az ujkor, mely a „verseny minden téren” féle elvet juttatá felszínre. Ma már, midőn a vállalkozási szellem, hitelügy, tüke s mozgó vagyon annyira kifejlődött, a merev, bilincsekbe kötött gondolkodás felszabadult, a közgazdasági életbe, üdeség, mozgékonyság lépett; s oly intézkedések léptettek életbe, melyek alkalmasok valának a tőkét egyesíteni, gyümölcsözővé tenni, a közszellemet folytonosan ébren tartani, s azt ösztönözni, végre, nemre. Az ily szerű intézmények egyikének tekinthetjük a kiállításokat, melyek létesítések után csakhamar oly szerepet kezdtek játszani, hogy méltán nevezethettek a nemzetek gazdasági fejlettségének fokmérőinek, az ipari, s forgalmi élet gyújtópontjainak. Virágok már jezek

a közgazdaság fáján, melyekből tápláló gyümölcs fejlődik. Hol kiállítások gyakoriak, s díszesek, ott egészségesekeknek kell lenni a társadalmi viszonyoknak is.

A kiállítások eredete még nem oly régi; csak a mult századból valók. Igaz ugyan nyomaira találunk már a régibor korban is, de ezek oly kicsinyek, hatásaikban oly kisszerűek valának, hogy azokat nem tekinthetjük egyébnek, mint jószándéku kezdeményezésnek. Az első nagyobb kiállítás Franciaországban történt. Ezen első nemzeti iparkiállításbar mintegy 110 kiállító vett részt. Tartott még ott 1801. 1802. 6. 9. 23. 27. stb. folytatólagosan majdnem minden 6—7-ik évben, melyekbe leginkább Párizs, s egyéb városok iparosai vettek részt. A példát követték a német városok. — München 1818-ban, Drezda 1827-ben, Prága 1828-ban, Bécs 1835-ben, London 1845-ben tartott legelsőben iparkiállítást.

Ezen időszak alatt, midőn az ipari tevékenység mindenütt feltámadt, egyedül mi szenderegünk azon mély álomban, mely oly sok éven át, bennünket elbódított, tagjainknak mozgékonytágot, oly hosszú időn át, megakadályozá. Némileg vigasztaló e körülményben csupán az lehet, hogy nem csupán önmagunkban rejtett a hiba, mely e szegényteljes állapotot előidézte, — más idegen tájakról fuvott hideg szelek is működtek arra, hogy megfagyasszák a lelkesülés ki-kitörő lángjait. De ez nem tartható örökké. A külföldet mozgató eszme hullámok, ami antik nyugodtságunkat is megzavarják. A közszellem felébresztett, mely észrevév az elmaradást, rohamos gyorsasággal létesíté azon eszközöket, intézményeket, melyek lehetővé tevék azt, hogy legalább némileg megközelítsük azon színvonalat, hová a külföld évtizedek folyamán emelkedett. — Idegen nemzetek példája az ipari élet fejlesztésére a kiállításokat is ajánlá, mint sikeres eszközt, s mi

olyanokat is létesítettünk. — Az első kiállítás hazánkban 1848-ban Budapesten tartott meg. Majd Temesváron rendeztek kiállítást. Kecskeméten 1869-ben tervezett kiállítást 1872-ben tartották meg. Ez tisztán ipari volt. Végre a 4-ik, az ipar, termény és állatkiállítás Szegeden tartatik jelenleg, melyet a szegedi ipartársulat még 1874-ben elhatározta megtartatni.

A kiállítások nemcsak a látványosság szempontjából itélendők meg, s nemcsak azért létesítetnek, hogy a kitünő izléseljelrendezett műipari remekek bennünket gyönyörködtessenek, más egyéb, s oly czélok rejlenek azok alatt, melyeket mindenki könnyen felfedezhet, s melyeknek roppant fontosságát senkisé megtagadhatja.

A válatat czélja: felébreszteni a nemzet közös tevékenységét, összehalmozni a föld, s emberi kéz termékeit, bemutatva az ipart, versenyt indítani, s a közös jóllétet előmozdítani. Ez oly szép czél, minőnél szebbet egyesület alig tűzhet ki magának.

Nagy czélja még továbbá: fejleszteni az ipart. — Ezt nem csak az iparosok érdekeinek, de általánosan hazai érdekeknek kell tekinteni, mert ipar fejlesztése nélkül a földmívelésnek emelése nem gyümölcsöző; s a birtokos osztály, a belföldi ipar gyarapodása nélkül oda jut, hogy idegen hittelező zsellérje lesz. Nekünk erre gyönyörű példát hazánk szolgáltat, mert a gazdaság ott, hol nincs közelben iparos osztály, kezdetleges állapotban teng. Mi az ipar gyarapodását gátolja, az a mezei gazdaság emelkedésének is akadály. Az egyesülési tevékenység hiánya lankasztó a iparra, mezőgazdaságra, hátrányos a nemzeti gazdagodásra.

Az ily kiállítások feltűntetik az erőt, mely az ország élet képességében rejlik.

Gyakorlati hasznos hatása legfőbbként abban nyilvánul, hogy az iparosok a látott tár-

boldogtalan, — most csak most érezte, hogy boldog nem lesz soha.

A nagyravágyás áldozatává lett. Szomoruan teltek nabjai. Szemei előtt gyakran elvonult két alak: az egyik Kondori volt, a másik Retei.

* * *

Évek multak el.

Csöndes nyári alkonyokon gyakran kitekintett a bus özvegy a temetőbe, s egy pár könyccseppet ejtett szerencsétlen férje sírjára, azután czéltalanul tévedezett tekintete a messzeségbe, s ujra két könyccsepp gördült alá hosszu szempilláin. E két könyccsepp a másik emlékének volt szentelve.

Azután hazatért.

És ez így volt minden este.

A temető kapujában mindannyiszor egy rongyokkal fedett sápadt kiéhezett férival, találkozott kinek tekintete oly szelid, s mégis oly baljóslatu volt. Megszánta, s alamizsnát adott neki.

Egy este a szokottnál később ment a temető-kertbe, s épen midőn imádkozott alig pár lépésre tőle pisztoly dörült el s a rongyos férfialak földre terült. Rémülten futott ahoz s nemét felülmuló lélekjelenléttel igyekezett megmenteni. E közben a haldokló reszketve suttagá: „Veszve van aki önt imádtá: Retei.”

Ida sikoltva borult a rongyos alak fölé, s annak hidegülő ajkát megcsókolta.

E csók tulvilági mosolyt csalt a megdicsőült arczára.

Ida ezután két halott sírjához látogatott el esténként.

* * *

A golyó Kondorinak szívében ment keresztül. Halált hozott az.

Eltemették.

Ida csak ekkor érezte a végzet hatalmát. Keblében eddig oly különös tusát vitytak az érzelmek, most csak most érezte igazán, hogy mily

TÁRCZA.

Nagyravágyásból.

— Beszély. —

Irta: Farkas Bertalan.

(Vége)

A báró eltávoztával, a somorjai kastélyba, legalább néhány napra, ismét beszállott a béke anyyala.

De csak néhány napra.

A báró nagyobb pénzösszegért sürgönyözött. Anya és leány megrémültek e kívánságra. Pénztáruk majdnem teljesen üres. Ekkor fordultak az ispánhoz.

Nincs! volt a megrendítő válasz.

Kondori értett ahoz, hogy ne legyen.

Mint a vért szomjazó tigris rontott haza a báró.

A két nő rémületében csak az ispánra utalt Ritka asszony, aki nagylelkü a veszélylyel szemben.

Kondori az ispánhoz sietett. Ez ujra azt mondá, amit elébb: „nincs.”

A báró szemei szikráztak.

— S ön elég vakmerő ezt bevallani? csattant fel.

— Báró ur, mérsékelje magát — szolt amaz nyugodtan.

Kondorival felfordult a világ, dühös lett, miként egy fenevad, s lovagkorbácsával könnyelműen csapott az ispán arczába.

Mint a lóporos hordó, ha belé vetik a tüzes-

gyak kitünőségén okulva, izlést fejlesztve, ha mindjárt nem is alkotnak jobbakat, legalább az utánzás által jobbakat, szebbeket állítanak ki, mint az előtt. A közvetlen szemlélet alkalmat nyújt a tökéletesedésre.

A kiállítás ezer meg ezer embert buzdít, ösztönöz, új források kiaknázására buzdít.

Ha valaki a kiállításon kitüntetik, nagyobb a munka kedv. Sok iparág fogja köszönni felvirágzását, az új találmányok könnyebben fognak elterjedni.

A haszon a nemzetre nézve abban nyilvánlik, hogy a nemzet minden valamire való tagja, összehordva a kitűzött helyre minden kiváló nyeresterményét, iparcikkét, megtanítják ez által egymást arra, mint tanuljanak, s hol keressenek. A kereskedő számot vehet magával hova forduljon; a gazda honnan szerezzen. Itt van alkalma az iparosnak bemutatni terményeit, gyártmányait. Például a herendi porcellának azóta van oly nagy kelete, mióta egy kiállításon a világnak bemutatottak.*

A kiállításokból származó erkölcsi haszon abban nyilvánlik, hogy a nemzetek a műveltség egyik mérvfokának tekintve a kiállítást, kedvező vagy kedvezőtlen hangulatra ébresztetnek azon nép iránt, mely nem csak a harcz, de a béke versenyében is erős akar lenni.

És különösen nekünk, kik oly rossz hirbe voltunk keverve, kétszeres okunk van minden erőnk kifejtésére ily alkalomkor, kell: hogy dacára a reánk óriási sulyal nehezedő viszonyoknak, kedvező haladást sikert mutathassunk ott is, hol keveset, vagy éppen semmit nem várunk tőlünk. A kiállítások pártfogására, létesítésére szükségünk van még azért is, mert nem elég csupán birni, mutatni is kell.

A statisztikusok azt állítják, hogy a nemzetek ipara nagyhaladást tőn a kiállítások behozatala által.

Hogy ily kiállítások létesüljenek kell, hogy a nemzet tudja a vállalat kiható fontosságát. A magyar nép — hála Istennek — úgy látszik ezt tudja, mert a magyar ipar képviselői Szegedre szép számmal összegyűltek. Összehordották kincseiket azért, hogy az általános nemzeti művelődés magasztos czéljához járulhassanak egy por szemmel, mert tudják azt, hogy azoknak összege fogja képezni azon tömör egészet, melynek változatos színvegyülete, oly képet tükröztet elénkbe, mely benünket elragad. Jólesik látnunk azon általános lelkesültséget, mit hazánk — különösen az alföld — iparosai tanúsítottak azáltal, hogy szorgalmuk és igyekezetük vívmányait a kiállítási helyiségbe küldék. Látjuk, hogy a megpendített eszme nem pusztában elvesző hang vala; látjuk a tevékenység rugóit mozgásba hozatni, melyeknek eredménye bizonyára a nemzeti ipar diadala lesz.

Mi az iparkiallítás sikerében nem kételkedünk, mert ez egyetemes felébredés, az egyesült erő hatását téveszteni soha sem fogja. A látogatók, s kiállítók tömeges száma, mind meg annyi bizonyíték arra nézve. Mi bátran utasíthatunk oda bárkit, mert a látás, tapasztalás megfogja azt neki mutatni, hogy a magyar-ipar nem oly árnyékban tenyészhető növény, mely, hogyha napfényre hozatik: hervadozik, hanem bátran hasonlítható egy oly fához, melyet a vihar romboló ereje nemcsak hogy meg nem semmisített, de még megizmosodott. Mi felelhetünk veritékeink kitűnő gyümölcseivel azon valódnak, hogy szépet, remeket alkotni keptelenek volnánk.

B. Simonyi a kiállítást megnitő beszédében azt mondá, hogy a kormány vajmi csekély összeggel segél a szegedieket a kiállítás létesítésében. És az elemi csapásokkal oly sokszor sujtott Szeged tervét mégis kivív — Övék az érdem, a

* Nem állhatjuk meg, hogy kifejezzük itt sajnálatunkat a felett, hogy Zemplén a kiállításon majd minden megye közt talán leggyengébben van képviselve. Tudomásunk szerint Dr. Horváth E. [S.-aUjhely,] Heyduk Ambrus, Renn István, Weisz Márton [Tokaj,] küldöttek fel csupán Szegedre borokat. Sáros-Patak malomköve által képviselteti magát. — Műipari cikk Zemplénből nincs.

diadal. — Lekötelezték maguk részére a nemzetet. Mi is atomjai a nagy egésznek néma hódolattal nyújtják át nekik az elismerés koszoruját. Megérdemlik. Mert azok, kik a nemzet művelődésén munkálnak, a legnemesebbet teszik, mit csak emberek tehetnek.

Kazinczy Lajos.

A hazai bortermelő közönséghez általában, de különösen bortermelő hegyvidékeink szőlő birtokosaihoz.

Kilencz éve elmúlt, hogy saját parlamentarizmusunk vezér férjiai kinevezetése első napjaiban javaslatot tettem szőlőszetünk és borászatiunk érdekében a mikénti eljárásra. De közöltem is azóta napi sajtónk terén s körömben is azon javaslat részleteiben is érdekelt ügytársaimmal és megértettek, különösen Aradhegyalja és Tokajhegyalja, Esztergom és vidéke, Vác és vidéke, Eger és Balatonmelléke. Megtisztelő bizodalommal szállítottak föl némelyek e vidékről tevékeny munkásság megindítására javaslatom alapján, de elmaradt.

Most, midőn egy régi mulasztás és több mint hiba, a budapesti tőzsde-bizottság által elhárítva lesz és hazai borterményünk tőzsdecikké avattatik föl, helyén levőnek látom e nagy horderejű intézkedésnek hatását röviden megemlíteni mind bortermelő közönségünkre, mind a fogyasztást közvetítő kereskedőinkre nézve.

Bortermelőink eddig szőlőt műveltek, ültettek, értelmesbjeink talajhoz és fekvéshez alkalmas nemes fajokat is javítottak, szüreteltek, mustot préseltek és pinczékbe helyezték, s otthon ülve vagy néha egy-egy ajánló levelet megeresztve várakoztak a vevőre, s ha csak valami pénzt ígérni hallottak érte, eladták, s ha nem ment vevő, úgy feküdt az tized éven, sőt félszázadokon keresztül is feküdt vagy fogyott a barátságára, a díjszölsre, haszontalan idővesztésre, sőt nem ritkán erkölcsi és anyagi tönkretűlésre. Termelésünk és terményünk rendezetlen állapotát felhasználta a fogyasztást közvetítő kereskedők, kik inkább usztorások, s vérszopók voltak a becsületlen munkásságú és értelmesen törekvő termelőn, mint méltányos elismerői, a sokoldalú bizonytalansággal és szorgos munkássággal előállított nemes italnak, élvezeti cikknek. Egyéni érdeküket kívánták előmozdítani 100—200, sőt nem ritkán még magasabb százalékkal. De némelyek még ezzel sem elégedtek meg, hanem minél nagyobb egyéni hasznuk érdekében megromtották a természetes nemes italt; megváltoztatták alkat részei arányát, s nem átalítottak mérget adni, az üdítő ital helyét fogyasztóinknak.

Lesz ezután biztos hely, hova bortermelő nagy közönségünk fordulhat terménye eladhatása érdekében, hol nemcsak az ezekben kifejezett országos vagyont képviselő viaszok, méz, aszalt-szilva, dió stb., de 200 milliót képviselő országos kincsünk, borunk is megjelenhet, mint rendszeres kereskedelmi cikk, s ezutánra termelő közönségünktől függ ez intézménynek felhasználása, még pedig oly irányu javításokkal és munkássággal is, hogy ama nagy országos érték rövid idő alatt megkészszerethetik.

Rendszeres és eszélyes tevékenységet követel tőlünk minden téren nemcsak egyéni, de közéletünk sokféle követelménye, mely kielégítésére vár s ha társadalmi téren a legujab időben az iparos munkásság fejlesztését, meghonosítását tüzték ki maguknak czélul, egyesületek alakítása által jobbaink: mennyiben könnyebben fejleszthetjük munkásságunkat mi szőlőbirtokosok, kiknek lába alatt a talaj biztos: a haladás iránya kijelölve van: s az észszerű munkásság eredménye háládatos.

100 esztendeje elmúlt, mikor Franciaországba Chaptal komoly vizsgálódása tárgyává tette a szőlőművelés érdekeit; később egyesülve néhány buvarló természetével, meghatározhatta a szőlőfajok viszonylagos értékét és meghatározhatták a művelésre érdemeseket; ismét kereskedőt vont be ügye érdekébe s kipuhatólta a világ izlését: és azóta ruppant jövedelmi forrásává lett Franciaországnak bortermelése.

A nem épen kitűnő égalji viszonyok közt fekvő Rajna melléke, jól megválasztott szőlőfajok művelése mellett és ügyes kereskedelmi fogásokkal, bámulatos magas árt vesz be csekély bortermésért.

A mi égaljunk legkedvezőbb az európai szárazföldön terményeinkre nézve, azért ezek a legtömöröbök, tartalmasak, izesek, erősítők s eljön az idő, a mikor az inycenek, öregek, gyengék, betegségről üdülők örömet keresik a ma-

gyar föld terményeit akár növényéleti, akár husnemű nyeresemények legyenek azok.

E nevezetes országos kincsünk fejlesztése érdekében kormányunk kötelességét abban látom én teljesíthetőnek, hogy hivatásos közege által megállapított irányban, vezetné a fejlődés egyöntetűségét országosan s így rövid nehány esztendő alatt biztos és magas fokra emelkedhetné mind bortermelésünk, mind borkészítésünk, sőt kereskedésünk is.

Mig azonban ez nem történik, különösen jeles bortermő hegyvidékeink szőlőbirtokosaihoz kívánok fordulni alább következő ajánlatommal:

Alakítsátok meg a hegyvidékeket ország-szerte a közigazgatási, illetőleg megyehatósági szabályrendelet alapján és válasszatok hegyvidéki tanácsot.

Mihelyt hivatásos képviselők van bármely ügynek, mindjárt fejlődik az iránt az érdekeltség, eszme csere, s fejlődik maga az ügy.

Tokajhegyalja területét megállapította már régebben Zemplénmegye hatósága. Megállapíthatók: Szatmár és vidéke, Beregszász és vidéke. Érmelleke, Aradhegyalja, Karlovitz, Versecz stb., Villány, Pécs, Szegszárd, Balatonmelléke, Sopron, Ruszt vidéke, Posony. Szt-György vidéke, Neszmély vidéke, Buda vidéke, Vác vidéke, Eger vidéke, Miskolcz vidéke stb.

Az orsz. m. gazd. egyesület szőlőszeti és borászati szakosztálya tanácskozása tárgyává tette mult tavaszon e hegyvidékek megalakítását, és javaslatot irt be jegyzőkönyvében, de az ott maradványok jegyzőkönyvében javaslatképpen akár az idők végéig.

A hegyvidéki tanács intézkedjék az egész hegyvidék összes szőlőszeti és borászati érdekében: szakképzett embert szerezhet a hegyvidék számára akár hazai vinczellér és pinczester képző iskoláinkból, akár külföldi hasonirányu intézetekből: kísérleti telepeket rendezhet be mind a szőlőszetben, mind a borászatban, oktatásokat nyújthat vagy vándortanítókat által, vagy vasárnapi iskolák berendezése vagy felnöttek iskoláztatása által, utasításokat adhat mintaszőlő telepek ismeretése utján; jutalmakat tűzhet ki a jelesebb eredményekre, hegyvidéki pinczékét állíthat fel rendszeres kezelésre és minél jvedelmesebb borkészítésre, (ennek jövedelme bőven meghozhatja mindazon kiadásokat, melyek az ügykezelésre megkivántattak,) a hegyvidéki birtokosok számára állíthat fel pénzelőlegzési intézetet, meghatározhatja a bortermő szőlőfajokat is stb.

Midőn a bortőzsde föllállítása által nyilvános piacra állítjuk borainkat, nemcsak azon szabályokat kell nekünk, természetőknek figyelembe venni, melyeket a forgalmi rend érdekében a tőzsde megállapít, hanem különösen, hogy vevőinket állandóan megnyerjük, s az érdemben, ha vannak hiányaink, erélyes intézkedés által javítsuk azokat, s tegyük borainkat ne csak piac-, de versenyképessé is.

Parragh Gábor.

Tanügyi értesítés.

A sátorlaja-ujhelyi 6 osztályu nagy-gymnáziumban a következő 1877-ik tanévre a tanuló ifjuság beiratása folyó augusztushó 29-én veszi kezdetét, s tart szeptember 1-ig; miről a t. cz. érdekelteket azon figyelmeztetéssel értesítem, a legujabb, s már a következő tanévben kötelező „Középiszkolai rendtartás“ értelmében, hogy:

1-ör: Minden tanuló első fölvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok valamely külön megbízottja kíséretében, bizonyítványával ellátva, tartozik az igazgatóság és tanároknál megjelenni.

2-ör: Minden tanuló, ki először lép az intézetbe, fölvéti díjul egyszer mindenkorra 2 firt 10 kr, fizet; azonkívül minden évben az iskolai Értesítőre mérsékelt járulékot; itt mindkettőre 1 firt szokás, s 50 krajczár az énekre. Ezeket kívül minden tandíjköteles ifju félévénként 6 forintot fizet tandíjfejében, s ezt az első osztályba lépő tanulók mindegyike tartozik lefizetni; mert itt csak a második félévben folyamodhatni tandíj-felmentésért.

3-ör: Az első osztályba csak oly tanuló léphet, ki a 9 évet betöltötte, s 12 évnél nem idősb, ennél idősb tanuló fölvétele fölött a tanártestület határoz.

4-er: Bizonyítvány nélkül jelentkező tanuló írásbeli és szóbeli vizsgálatot tesz, s e vizsgálatért a tandíjon kívül 10 forintot fizet az igazgató számára s öt-öt forintot minden tantárgyért.

5-ör: A magántanulók, kik nem venén részt az intézet oktatásában, magán uton készülnek, de előmenetelők igazolására nyilvános vizsgálatot óhajtanak tenni, egyik vagy másik osztályból vizsgálatot a főigazgató közbejárásával tehetnek, mit

kinyerve, a

tot fizetnek.

Uj lévő

leslegesnek

sára hozni má

itt is ott is

ezek tudoms

S.-a.-U

A taná

HE

A buda

17-én tartot

következő fel

hez! A kel

óta szakadat

könetkezik:

életben men

sorában harc

kik az 1848

kiszorítva ot

harcoló, szár

De eltérve e

érzete enyhit

sült harcoló

meg ne em

gyermekei o

anya gyerme

és rögtöni s

tehet-e Magy

gyermekei,

tésére egy

kíséretében,

hogy Magyar

hogy az elve

relmet intéz

hazánk neme

emlékezéssel

jére és tegy

mennyit vész

tése és gyűj

sok fájdalom

adományok a

Budapesten

szerkesztőség

6-ig kötőne

nyugtattni. K

utján is nevez

a vidéki tár

vást körülb

jesszek. —

v a l a s z t m

A mult

biztos által

torolja-ujhely

ide szállítása

csijából kiug

jobban után

egészíthetjük

a csendbiztos

az ajtót, s tá

lehető sebe

kalauz szre

márközel vol

gondolván, h

hető lesz. Cs

intézkedés n

a közeli er

talált.

A sátor

egyik alparan

nak előestéje

lete alatt tes

A tisztelgők

vakban adott

a tűzoltó-egy

mélyisége irá

beszédre az

válaszolt, for

megemlékezés

telgő csapat

vidám hangja

latságnak adt

A Diana

csarnok áll,

közlelben, m

szerrel lehet

rendezetlen

jobb akarat s

ekép anyira

folyt tagosítá

sem jutott es

rendjébe fölve

akaratlan mul

tok rendezési

kinyerve, a vizsgálatért a tandíjon kívül 40 forintot fizetnek.

Uj levén a gymn. rendtartás, nem tartók ezt feleslegesnek rövid kivonatban a t. cz. szülék tudomására hozni már csak azért sem; mert azt véljük, hogy itt is ott is némi kellemetlenségeket hárrhatunk el ezek tudomsuladása által.

S.-a.-Ujhely, 1876. aug. 21-én.

A tanártestület nevében

Kovács János,
ezidei igazgató.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

A budapesti hóvédegyet választmánya e hó 17-én tartott ülésében egyhangulag elfogadta a következő felhívást. Magyarországi hölgyeihez! A keleti háború szomszédunkban több hét óta szakadatlanul dühöng; a döntő csaták sora most könetkezik; megszámlálhatatlan az, hogy emberi életben mennyi fog ott áldozatul esni. A törökök sorában harcolnak Magyarország azon egyesei is, kik az 1848/49-iki események után a szülőföldről kiszorítva ott menedéket kerestek és találtak; ott harcol, számos, azóta oda telepedett hazánkfia. De eltérve ezektől, az emberiség és felebarátság érzete enyhítő segítségért kiált mindenféle a sebesült harcolók javára; — lehetségs-e, hogy hazánk meg ne emlékezze a jótéteményekről melyeket gyermekei ott hosszú évek során át élveztek! Az anya gyermekét ha vérezni látja, öltönyét ragadja és rögtön segély gyanánt beköti a sajgó sebet; tehet-e Magyarország kevesebbet, minthogy vérző gyermekei, — egykori bajnokai — sebeinek bekötésére egy „Isten óvd meg őket“ sohaja kíséretében, foszlányaiból egy részt oda küld? Lehet-e, hogy Magyarország fel ne használja az alkalmat, hogy az elvesztett jóért le ne rója háláját? Kérelmet intéz ennél fogva az alulírott választmány hazánk nemes hölgyeihez: legyenek kegyeletes megemlékezéssel a megpróbáltatás ama nevezetes idejére és tegyenek az emberiség terén annyit, a mennyit vászontépés és egyéb sebkötegek készítése és gyűjtése által a szenvedő sebesült harcosok fájdalomnak enyhítésére tehetnek. A kegyes adományok a felszólaló egyiet választmánya által Budapesten váci-utca 17 sz. („Magyar Híradó“) szerkesztősége helyiségében naponként délutáni 5-től 6-ig köszönettel fognak elfogadtatni és nyilvánosan nyugtatni. Küldethetnek hasonló adományok posta útján is nevezett helyre czimezve. Végül felkéretnek a vidéki társosodások, hogy a jelen felhívást körükben erejükhöz képest támogassák és terjesszék. — A budapesti honvéd-egyet választmánya.

A multkor irtuk: hogy a Szemes Károly csendbiztos által Nagyváradon elfogott Pásztor nevű sátoralja-ujhelyi állítólagos gyújtogató és pinczetolvaj, ide szállítása közben a hadházi pályaudvarban kosijából kiugorva, szépecskén elillant. A dolognak jobban utána nézve, e közleményünket most úgy egészíthetjük ki: hogy az illető fogoly fölhasználva a csendbiztos szunyókálását, csöndesen megnyitá az ajtót, s távol az indóháztól, a még mindig meglehetősen sebességgel haladó vonatról leugrott. A kalauz észrevév ezt, azonban a vonatot, miután már közel volt a pályaudvar, megállítani nem akarta, gondolván, hogy az illető úgy is könnyen elcsiphető lesz. Csalódott, mert minden gyors és erélyes intézkedés meghiusult a szökevény fufangján, ki a közeli erdősgben egyelőre biztos menhelyre talált.

A sátoralja-ujhelyi önkéntes tüzoltó-egylet egyik alparancsnokát, ifj. Farkas Lajost névnapjának előestéjén Dókus Gyula alparancsnok vezénylete alatt testületileg fáklás zenével tisztelte meg. A tisztelgők szónoka Farkas Bertalan meleg szavakban adott kifejezést ama rokonszenvnek, melyet a tüzoltó-egylet minden tagja az ünnepeltnek személyisége iránt eltelve van. Az emelkedett szellemű beszédre az alparancsnok, nyitott ablaknál állva válaszolt, forró köszönetét fejezve ki, a nem várt megemlékezésért. A fáklás zene után a tisztelgő csapat a „Diana“ ba vonult, s a jó zene, vidám hangja mellett, sokáig tartó zavartalan mulatságnak adta át magát.

A Diana fürdő melletti tér, melyen a torna-csarnok áll, az egyedüli alkalmas hely városunk közelében, melyet egy mulató népkertté könnyűszerrel lehetne átalakítani. Ez eszme nem új, de rendezetlen birtokviszonyainknál fogva, azt a legjobb akarat sem volt képes idáig megtestesíteni, s lekép anyira feledésbe ment, hogy a közelebbi lefolyt tagosítási tárgyalások alkalmával senkinek nem jutott eszébe, azt a megoldandó kérdések napirendjébe fölvétetni. Most utólagosan jöttek reá az akaratlan mulasztásra, s daczára a befejezett birtok rendezési ügynek, erős remény van hozzá, hogy

a kérdés megoldása elé az ottani földbirtokosok legyőzhetlen akadályt nem fognak gördíteni. A közügynek áldozatot hozni — föltéve, hogy áldozattal járe legfeljebb is csak kéjbecs értékű földdek kicserélése — mindig nemes vonás, s ezt a nagy közönség méltán meg is várja az illetőktől.

Valóságos két krajczáros komédia az, amit nálunk utcai világitásnak neveznek. Már három este, hogy egyetlen lámpa sem gyújtatott meg, s miért? mert a kalendárium szerint a világitás kötelessége azuttal a szegény holdvilágra nehezül. Arról persze nem tehet az előjáróság, ha e még most végtelenül sovány égi testet felhők is takarják, s e felsőbb rendtelenség folytán a setéség egyiptomi bürbe öltözik, — feleljen érte a magas menybeliek tanácsának elkorhadott közigazgatási rendszere! Most amidőn burkolják az utcát, s nappal is feladat a szétszort anyagok között elvitorlázni, talán nem volna egészégbekiáltó következetlenség, egy kissé eltérni a kalendáriumi logikától, s egy pár lámpát világitó-toronyként meggyújtani, hogy Charybdiszeket a szegény halandó nyaktörés nélkül elkerülhesse? Kérjük a hatóságot: legyen egy kis figyelemmel a közönség iránt, s hozza valahára rendbe ezt a világitási dolgokat, s ne szolgáltatson tápot maga ellen olyan megjegyzéseknek, melyek bizon nem igen hizelegnek a magisztrátusi tekintélynek.

Fútozánk egy része már átadatott a forgalomnak, s ha az idő kedvezni fog, 4—5 hét alatt a többi része is elkészül. A burkolat úgy látszik, hogy tartósabb lesz az eddigiekénél, főképen ha tisztántartására elegendő gond lesz fordítva, s a szükséges javítások mindig annak idejében fognak megtétni. A közvetben legtöbb kárt szoktak tenni a terhes kocsi, éppen azért kell, hogy e járművek szűcses talpu kerekkel legyenek ellátva, miután miniszteri rendelet is van rá mely a csinált utakon meg nem engedhetőnek rendeli a négy hüvelyknél keskenyebb talpu teher szállító kocsi alkalmazását.

Mult héten a rom. kath. templom szegletén éjjeli két óra körül egy kisebb boltot törtek fel. A tolvajok már elszállítani akarták a lopott anyagokat, midőn a szomszéd kávéház tulajdonosa által észrevetvén, gyorsan ellillantak, s a sok vászon és egyéb rőfös cikkeket mind hátra hagyták. Az utca egyik legjártabb részében e bolttörés merész dolognak tűnik fel, ha a személy- és vagyonsbiztonsághoz szükségelt tényezőkben nem volna oly nagy hiány, mint amilyen csakugyan van. A koromsötét éjszaka, s a slendrián éj őrszolgálat az ily vállalatokra mindig felbátorítja a tolvajt, s még csodának tartjuk, hogy hasonló vakmerő gazdálkodások gyakrabban nem ismétlődnek.

A torna tanfolyamra behívott állami tanítóképezd. növendékek vizsgája holnap reggel 8 órakor veszi kezdetét a torna-egylet épületében. Reméljük, hogy a nevelés ügy barátai e vizsgán számosan fognak megjelenni.

Eljegyzés. Dókus Ernő megyénk főispánjának fia f. hó 17-én Borsodmegyében, Ragályi Ilonával, Ragályi Gyula országgyűlési képviselő leányával jegyet váltott. A boldog frigyhez mindnyájunk szerencse kívánatai csatlakoznak.

Titkos feladás következtében három itteni fiatal embert rendelt föl a kassai hadparancsnokság kikatonai kötelezettségüknek idáig nem tettek eleget. Az általános had kötelezettség elvénél fogva a katonai eljárás ellen nem lehet kifogásunk, de az állítólag személyes boszúból eredő titkos feljelentés módját egy jóra való ember sem fogja helyeselni. Az ilyen stilusban való megtorlás sehogysem vág össze a magyar ember nyílt és egyenes lelkületével.

A varannói csemernyei önkéntes tüzoltó-egylet szeptember 8-án Varannói sorsjátékkal egybekötött táncvizsgát rendez a két egylet javára. A hölgyeket nyereségy tárgyak küldésére kérik fel a parancsnokok, melyeknek összeállításával Boross Soma rendező bizott meg.

A vadászati engedély-jegyek tárgyában, a belügyminiszter egy körrendeletet bocsájított ki a törvényhatóságokhoz, melyszerint kijelentetik, hogy a július hóban lejárt jegyek a megújításnál, nem mint eddig értelmezett és a törvény is mondja — hogy ez év végéig és így csak 6 órá állítandók ki, hanem továbbra is egy évre fognak meghosszabbíthatni. — Ez helyes intézkedés, mert a hat hónapos meghosszabbítás által, az illető felek kétszeres díjat lettek volna kénytelenek fizetni s miután ezért sokan leaktartak mondani a vadászat nemes passiójáról, az állampénztárra is felette káros lett volna.

A „Magyarország és Nagyvilág“ 33 száma következő érdekes tartalommal jelent meg. Szöveg: Nyári Pál siremléke Nyiregyházán. Gabriella. Történelmi beszély. (Könyves Tóth Kalmán.) Folyt. — Maurer János, a dunaföldvári versenyzés győztese. — A tizenkét hónap. VIII. Augusztus. — Elsőrt lapok. Uti emlékeimből. Folytatás. — Az országos közkiállítás Szegeden. (Gelléri Mór.) — A fővárosból: Egy kissé végig a kerépesi uton. (Aliquis.) — A kis grisette. Elbeszélés. (Sand

György.) Folyt. — Különfélek. — Sakkfeladvány. — Szőrejtvény. — Szerk. üzen. — Rajzok. Nyári Pál siremléke Nyiregyházán. — Svájci képek: Az engstleni szorosban. — A Titlis oldalában. A titlisi jégmezőn. — Maurer János. — A szegedi országos kiállítás színhelye. — Marmarosi képek: I. Suliguli. II. A visói völgy. III. A brébi fürdő.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Boross Soma

Menetrend.

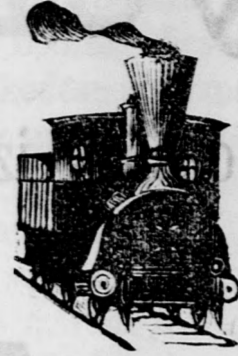
A magyar észak-

magyar-gácsor-

keleti és

száji vasut

vonalain.

SZERENCS—M.-SZIGET.

(Egyszers mind Debreczen, Királyháza, Munkács, Nyiregyház, Ungvár felé.)

Szerencs (ebédlő) ind. 9 ó. 5 p. délelőtt 3 ó. 59 p. d. u.
S.-a.-Ujhely (eb.) } érk. 11 ó. — délelőtt 5 ó. 44 p. d. u.
M.-sziget érk. 9 ó. 19 p. este 5 ó. 26 p. reg.

M.-SZIGET—SZERENCS

(Debreczen, Királyháza, Munkács, Nyiregyház, Ungvár felé.)

M.-sziget ind. 6 ó. 55 p. reg. 11 ó. 31 p. d. e.
S.-a.-Ujhely (eb.) } érk. 5 óra — délután 8 óra 30 p. reggel.
Szerencs (ebédlő) } ind. 5 óra 45 p. d. u. 9 óra 48 p. délel.
Szerencs (ebédlő) érk. 5 óra 48 p. este 11 óra 2 p. d. e.

S.-A.-UJHELY—KASSA.

(Egysz. Homonna, Mező-Laborez felé.)

S.-a.-Ujhely ind. 6 óra 9 p. este 8 ó. 57 p. reg.
L.-Mihályi (eb.) } érk. 6 óra 45 perc este 9 óra 33 p. d. e.
Kassa érk. 9 ó. 44 p. este 12 ó. 13 p. d. u.

KASSA—S.-A.-UJHELY.

(Homonna, M.-Laborez felé.)

Kassa [ebédlő] indul 5 óra 11 p. reggel 1 óra 31 p. d. u.
L.-Mihályi [eb.] } érk. 7 óra 40 p. reggel 4 óra 10 p. d. u.
S.-a.-Ujhely } ind. 8 óra 20 p. reggel 4 óra 54 p. d. u.
S.-a.-Ujhely érk. 8 óra 56 p. reggel 5 óra 30 p. d. u.

HOMONNA—LEGENYE-MIHÁLYI.

Homonna	elindulás	4 óra 18 perc reggel.
Órmező	"	4 " 48 " "
Nátafalva [Megállóhely]	"	4 " 5 " "
Nagyimihály	"	5 " 40 " "
Bánóc	"	6 " 10 " "
T.-Terebes-Gálszécs	"	6 " 48 " "
Velejte [Megállóhely]	"	7 " 34 " "
Legenye-Mihályi	érkezés	7 " 50 " "
S.-a.-Ujhely	"	8 " 56 " "
Budapest	"	6 " 50 " este.
Szigeth	"	9 " 38 " "
Kassa	"	12 " 22 " délután

LEGENYE-MIHÁLYI—HOMONNA.

Budapest	elindulás	7 " 30 " reggel.
Szigeth	"	7 " 14 " "
Kassa	"	1 " 20 " délután.
S.-a.-Ujhely	"	6 " 40 " este.
Legenye-Mihályi	"	7 " 30 " "
Velejte [Megállóhely]	"	7 " 50 " "
T.-Terebes-Gálszécs	"	8 " 44 " "
Bánóc	"	9 " 22 " "
Nagyimihály	"	10 " 4 " "
Nátafalva [Megállóhely]	"	10 " 28 " "
Órmező	"	10 " 52 " "
Homonna	érkezés	11 " 19 " éjszak.

Közgyűlési hirdetés.

A Felső-Bodrog (Tapoly-Ondova) vizszabályozó társulat közgyűlés tartását rendelve: az összes érdeklettek szeptemberhó 11-én Terebesen reggeli 9 órakor megjelenni felkéretnek.

Tárgyai:

- 1-ör: Az új munkálati terv és társulati alapszabályok megvitatása.
- 2-or: Az ártéri évi adóilleték meghatározása.
- 3-or: Esetleges kölcsön módozatai feletti tanácskozás.
- 4-er: Társ. számadások megvizsgálása.
- 5-ör: Társ. tisztviselők választása.

Nyomárkay Hugó,
társ. igazgató.

A legszebb kiállítású
LÁTOGATÓ-JEGYEK

valamint mindenféle

nyomtatványok

gyorsan, izléssel és jutányosan készíttetnek

a

„ZEMPLÉN”

nyomdájában.

Birkejuhok eladása.

Alólirotak f. évi szeptember 4. délután 2 óraker Nyiregyházán a Zeiger-féle vendégfogadó udvarán 40 - 45 db. tenyész-kost, 200 - 250 db. és 2 és 3 éves anyajuhot nyilvános árverés (Auction) útján szabad kézből eladni fogunk.

Közelebbi felvilágosítást az e végett nyomtatásban megjelent, s a nyiregyházi terményosarnokban kifüggesztett körözvényünk ad; mely az árverés napján nálunk is betekinthető lesz.

Kótaj, 1876. augusztus 25.

Mendöl Albert és fia.

1-1

Figyelmeztetés. Minthogy újabb időben több vevőm által a „Sósorszesz” minősége, jó és valódisága ellen panasz és azon kérdések intézetét hoztam, hogy a „Sósorszesz” készítői rendszeresen tényleg eladtam-e, azaz ennek készítésével más valakit bíztam volna meg? Ertesülésem szerint néhány budapesti, szegedi, brassói és prágai cég az általam már évek során át gyártott s jó sikerrel forgalomba hozott **gyógyerejtű sós-borszeszt** (üvegminőség és nevem felhasználása s aláírásom hamisítása mellett) utánozza. Az illetők ezen valóban nemtelen eljárásuknak elejét veendő: **üvegjeim hátsó részére 1876. januárhó 1-től fogva Brázay Kálmán nagykereskedő Budapestben** köriratú címzemet nyomtatottam be.

Élet-ital,
 kitünő háziszser,

váltó- és moesárláz, bél- és gyomorgüres, epe-inger hányás, tengeri-betegség, vizeletszorulás, álmatlanság, stb. ellen.

Ára egy nagy üvegnek 65 kr., kisebb 50 kr.

Sós-borszesz,
 mint háziszser.

Mr. William Lee utasítása szerint. — Gyors hatást eszközölt: Rheuma, esúz, szagatás, fagyás, fog-, fej- és fül-fájdalmak, szemgyulladás, rákfekély, bennlások stb. stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlható, menyiben a fogak fényét elősegíti, — a foghust erősíti és a száj tiszta szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven jelentékeny orvosi s egyéb elismerő bizonyítványokkal, valamint bizományosaim névsorával, minden üveghez mellékeltek.

Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr.

Brázay Kálmán
 Budapest,

gyári iroda és központi főraktár országut 24. sz.

Ha felsoroltak készítménye csak némileg is megféle a czélnak, nem volna szükségük arra, hogy azt idegen czég alá burkolva, nevetem oly módon használják mintha készítményük tőlem származna. Kijelentem tehát ismételtlen, hogy a t. közönség csak azon sósorszeszt ismerje el tőlem származottnak, melyhez a használati utasításom aláírásom szerepel, s az üvegere ragasztott címlap nem „mint” vagy „nach” Brázay ellátva, mert a kérdéses sós-borszeszt részben vidéki kereskedők készítményem helyett hozzák forgalomba.

Raktár: Sátoralja-Ujhelyben Pintér Ferencz ur gógyszertárában.

Brázay Kálmán

K. 657.
 1876.

Árverési hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Löw Jakab Sátoralja-ujhelyi lakos felperesnek Arnstein Izsák lukai lakos elleni 1000 frtos végrehajtási ügyében a lukai 20 számú tjegezokönyvben I. 3—9 sor szám alatt és II. 1. 2. 3. 4. 5. 7. sor szám alatt Arnstein Izsák nevének álló és a legelő illetményel együtt 600 frtra becsült $\frac{1}{16}$ urbéri telki kiülsőség, ugy szinte a lukai 96 számú telekjegyzokönyvben 147. 148. hr. szám alatt foglalt és 400 frtra becsült nemesi belsőség 1876. évi októberhó 9-ik napján d. e. 9 óraker mint első, 1876. évi novemberhó 8-ik napján d. e. 9 óraker mint második árverés határidőben Ujfalussy Endre bírósági végrehajtó által Luka helységében a legtöbbet ígérőnek birói árverés útján eladatni fog, miről a venni szándékozók azzal értesíttetnek, hogy az árverés az első határidőben csak a fent kitett becsáron felül, s másodikon becsáron alul is megtartatik, s hogy bánatpénzül a becsár 10%-a teendő le, s hogy a többi árverési feltételek a telekkönyvi irodában, s a végrehajtással megbizottnál megtekinthetők.

A p. t. rendt. 433 és 466 §§-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igény, avagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igény kereseteiket ezen hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt nyujtsák be, mivel különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolhatván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Sátoralja-Ujhelyt 1876. évi augusztushó 5-én napján.

Hunyor Sándor,
 kir. tszéki h. elnök.

N e h é z k ó r t
 (Epilepsiát) levél útján gyógyít, szakma orvos **Dr. Killisch,** Neustadt, Dresden (Szászország). **Több mint 8000 fényes gyógyeredmény.**